

Prima verba

Subiectul acestei monografii este inedit în spațiul doctrinei juridice de drept privat din țara noastră. Astfel, până în urmă cu 10-15 ani, noțiunea și regimul juridic al acțiunilor directe nu a făcut obiectul unei analize temeinice și cuprinzătoare. Ele erau definite scurt, lacunar și enunțate în contextul analizei principiului relativității efectelor obligaționale ale contractului. Aceasta în pofida faptului că problematica lor a fost și este abordată, chiar monografic, în spațiul doctrinei juridice franceze.

În aceste condiții, în urmă cu cinci ani, după înscrierea sa la doctorat, în calitate de conducător științific, i-am propus autorului să accepte ca subiect al viitoarei sale teze de doctorat analiza acestui interesant mecanism juridic, prea puțin cunoscut și abordat în dreptul nostru privat. A acceptat provocarea fără rezerve; așa se face că astăzi avem plăcerea să fim în prezența unei lucrări științifice interesante, deosebit de utilă, am spune chiar necesară, în peisajul literaturii de specialitate. Numai că demersul autorului obiectivat în această lucrare nu a fost unul facil; dimpotrivă, desfășurarea și finalizarea lui a necesitat un studiu temeinic al conceptelor și principiilor care guvernează dreptul contractelor, precum și o incursiune atentă în dreptul privat comparat, în special în dreptul civil francez, care a constituit modelul legislativ, doctrinar și jurisprudențial al dreptului nostru civil. De asemenea, între timp, a publicat un număr considerabil de studii în reviste de specialitate, care au ca temă câte o ipoteză de acțiune directă sau aspecte secvențiale din teoria generală a acestui mecanism al dreptului privat a cărui utilitate este tot mai mult decelată și afirmată în viața juridică din țara noastră.

Lucrarea este bine sistematizată, pe baza unui plan judicios întocmit. Astfel, este alcătuită din două mari titluri. În titlul I este prezentată pe larg teoria generală a acțiunilor directe, adică originea, istoricul, evoluția, mecanismul, efectele, clasificarea și fundamentele acțiunilor directe, așa cum ele sunt prezentate în numeroase lucrări din doctrina franceză. În același titlu este pe larg fotografiată problematica acțiunilor directe în dreptul comparat (englez, scoțian, german), precum și în dreptul comunitar al contractelor. Analiza este temeinică, informată, revelatoare și în același timp clară și logică. În acest context, autorul nu neglijează să aibă în vedere și conținutul studiilor care există în doctrina noastră cu privire la acțiunile directe și aplicațiile lor.

În această ordine de idei, am reținut mai ales abordarea reușită a fundamentelor juridice ale acțiunilor directe. Discuțiile și propunerile din doctrină, în special din cea franceză, au fost multe și diverse. Este de remarcat faptul că autorul afirmă cu suficient temei că la baza consacrării multor acțiuni

directe stă noțiunea grupurilor de contracte, pe scara ascendentă sau chiar descendentă a lanțului contractual; și aceasta, mai ales în ce privește categoria acțiunilor directe în garanție sau în răspundere. Cu totul alta este însă situația acțiunilor directe în plată, care au origine legalistă, în sensul că ele există numai dacă sunt prevăzute într-o dispoziție legală în vigoare.

Titlul II al lucrării este consacrat analizei fiecărei acțiuni directe în contractele civile reglementate de noul Cod civil. Sunt temeinic examinate șapte acțiuni directe, fiecareia fiindu-i destinat câte un capitol separat. Astfel, sunt puse în discuție: acțiunea directă a subdobânditorului împotriva primului vânzător, pe de o parte, în caz de evicțiune și, pe de altă parte, pentru viciile ascunse ale lucrului vândut; acțiunea directă a subantreprenorului împotriva comitentului sau beneficiarului lucrării; acțiunea directă a locatorului împotriva sublocatarului; acțiunea directă a expeditorului sau, după caz, a destinatarului transportului împotriva transportatorului substituit; acțiunea directă a deponentului împotriva subdepozitarului; acțiunea directă a mandantului împotriva submandatarului; și, în sfârșit, acțiunea directă a victimei care a suferit un prejudiciu împotriva asigurătorului de răspundere civilă, în general, și împotriva asigurătorului de răspundere civilă auto, în special.

Toate aceste acțiuni directe sunt bine și amplu analizate de către autor; soluțiile și rezolvările la care ajunge, precum și concluziile formulate sunt în general temeinic argumentate și corect formulate. Din conținutul acestor analize, ne-au reținut atenția alegațiile referitoare la acțiunea directă a subdobânditorului împotriva primului vânzător pentru evicțiune și viciile ascunse ale lucrului vândut și la acțiunea directă a victimei împotriva asigurătorului în general și respectiv împotriva asigurătorului de răspundere civilă auto, în special.

În ce privește prima acțiune, autorul caută și găsește fundamentul său în noțiunea de grup de contracte, fiind în realitate o acțiune în răspundere civilă contractuală; pe cale de consecință și pe drept cuvânt, respinge ipoteza potrivit căreia subdobânditorul ar putea formula numai o acțiune oblică împotriva primului vânzător, care astfel ar trebui să suporte concursul tuturor creditorilor debitorului intermediar, riscând să nu obțină restituirea prețului bunului în cauză; pe cale de consecință, este avansată o propunere de lege ferenda, în sensul introducerii în Codul civil a unui text legal în care să fie reglementată expres acțiunea directă în garanție a subdobânditorului împotriva primului vânzător sau a unui vânzător anterior, atât în caz de evicțiune, cât și în cazul viciilor ascunse.

Referitor la cea de a doua acțiune pe care o avem în vedere, autorul constată bine și corect că acțiunea directă a victimei pagubite împotriva asigurătorului este reglementată în art. 2224 C. civ., coroborat cu art. 22 din

Legea nr. 132/2017; așadar, temeiul acțiunii directe, de această dată, este L. Analiza este temeinică, cuprinzătoare, profundă și contributivă. În acest context, ar fi fost foarte util să se arate că specificul acțiunii directe a victimei păgubite constă în faptul că dreptul de creanță al titularului său împotriva debitorului, care este debitorul intermediar, este întotdeauna de natură extracontractuală. Aceasta, spre deosebire de celelalte acțiuni directe, în care dreptul de creanță al titularului este unul de natură contractuală.

În final, este de reținut faptul că, în legătură cu fiecare acțiune directă analizată, sunt formulate concluzii pertinente și propuneri de lege ferenda, însoțite de argumente convingătoare sau cel puțin de natură a da naștere la noi dezbateri și soluții în doctrina de specialitate.

Cercetarea întreprinsă se încheie cu câteva concluzii consistente, în care este evocată problematica deosebit de complexă a temei cercetate, întotdeauna critic, nuanțat și constructiv, formulându-se, ori de câte ori s-a considerat necesar, numeroase și bine argumentate propuneri, pentru îndreptarea și completarea reglementărilor în materie, spre a răspunde mai bine trebuințelor vieții contractuale în țara noastră.

Lucrarea este realizată pe baza unei documentări bibliografice acoperitoare și suficientă. Sursele bibliografice principale au fost căutate și găsite în doctrina juridică străină, cu deosebire în cea franceză. Astfel, au fost consultate peste 240 de volume – tratate, monografii, cursuri, culegeri de studii – din țară și din străinătate, dintre care peste 100 de lucrări aparțin doctrinei juridice franceze, engleze sau germane. De asemenea, în lista bibliografică se află cca 90 de studii, articole, note și comentarii publicate în reviste de specialitate prestigioase din țară și din străinătate. Acestea sunt probe ale eforturilor de informare a autorului și totodată garanții ale corectitudinii și probității sale.

Lucrarea este scrisă într-un stil personal. Limbajul folosit este de specialitate și de natură a face ușor de înțeles conținutul ideatic al lucrării. Nu pot fi constatate erori sau omisiuni importante care să afecteze valoarea științifică a rezultatului obținut.

În concluzie, monografia de față este o lucrare științifică, fără îndoială valoroasă, în care sunt descifrate cuprinzător conceptul, natura juridică, fundamentele, mecanismul și aplicațiile practice ale acțiunilor directe, reglementate în textele noului Cod civil român. Pe cale de consecință, o recomandăm tuturor teoreticienilor și practicienilor dreptului privat, fiindu-le deosebit de utilă în activitatea lor profesională de viitor.

**Doctor honoris causa Liviu Pop,
membru corespondent al Academiei Române,
profesor emerit al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca**

Introducere

Problematica tratată. Subiectul pe care ne-am propus să îl tratăm de la bun început a fost unul foarte vast. Acțiunile directe sunt un mecanism juridic special, acordat anumitor creditori. Cu toate că exemple de acțiuni directe în doctrina română, sub imperiul noului Cod civil sunt multiple și diverse, am înțeles să tratăm în prezenta lucrare acele acțiuni care se regăsesc în contractele civile reglementate de noul Cod civil, întrucât am apreciat că explicațiile pe care le-am putea aduce vor fi de foarte mare folos teoreticienilor, dar, mai ales, practicienilor.

Lucrarea este sistematizată și împărțită în două mari titluri. În titlul I, denumit teoria generală a acțiunilor directe am prezentat pe larg originea, istoricul, evoluția, mecanismul, efectele, clasificarea și fundamentele acțiunilor directe, făcând trimitere la numeroase lucrări din doctrina franceză. În același titlu am abordat pe larg problematica acțiunilor directe în dreptul comparat (englez, scoțian, german), precum și în dreptul comunitar al contractelor. Totodată, am analizat teoriile fondatoare ale acțiunilor directe, precum și cele două mari tipuri de acțiuni directe care putem spune că au cel mai mare impact asupra vieții sociale, economice și juridice, respectiv acțiunile directe în garanție sau în răspundere și acțiunile directe în plată.

Titlul II al lucrării este consacrat analizei fiecărei acțiuni directe în contractele civile reglementate de noul Cod civil. Ca atare, am analizat șapte acțiuni directe, fiecareia fiindu-i destinat câte un capitol separat. Acestea sunt: acțiunea directă a subdobânditorului împotriva primului vânzător, pe de o parte, în caz de evicțiune și, pe de altă parte, pentru viciile ascunse ale lucrului vândut; acțiunea directă a subantreprenorului împotriva comitentului sau beneficiarului lucrării; acțiunea directă a locatorului împotriva sublocatarului; acțiunea directă a expeditorului sau, după caz, a destinatarului transportului împotriva transportatorului substituit; acțiunea directă a deponentului împotriva subdepozitarului; acțiunea directă a mandantului împotriva submandatarului; și, în sfârșit, acțiunea directă a victimei care a suferit un prejudiciu împotriva asigurătorului de răspundere civilă, în general, și împotriva asigurătorului de răspundere civilă auto, în special.

Metodologie. Lucrarea a presupus o amplă și riguroasă cercetare a doctrinei și legislației mai multor state, în special a celui francez în care acțiunea directă a fost amplu dezbătută. Acțiunea directă este un mecanism de realizare a creanței ce nu a fost încă îmbrățișat în mod unanim sau, mai bine

spus, a fost îmbrățișat cu mari rezerve de instanțele române. În plus, există încă o reticență foarte ridicată în rândul practicienilor în drept în ceea ce privește promovarea unei astfel de acțiuni. Putem spune că în accepțiunea vechiului Cod civil reticența a fost și mai puternică, întrucât existau doar două acțiuni directe reglementate în mod expres în Cod. Noul Cod civil, împrumutând modelul francez, a reglementat mai multe tipuri de acțiuni directe, în special în cadrul contractelor civile. Cu toate acestea, în practica judiciară sunt relativ puține situațiile în care instanțele ajung să soluționeze acțiuni directe în plată sau în garanție ori răspundere.

Prin urmare, am apreciat că este imperios necesar să efectuăm o analiză a mecanismului juridic, în primul rând, din perspectiva dreptului francez, care este sursa de inspirație a dreptului român. De asemenea, am încercat să facem o analiză asupra aplicabilității acțiunilor directe în dreptul englez, german, scoțian, din interiorul cărora am avut cele mai multe informații, dar și din sistemele de drept ale altor state, ajungând la concluzia că în aceste sisteme de drept discutăm în cea mai mare proporție de o aplicare aproape generală și absolută a mecanismului stipulației pentru altul, existând doar câteva situații în care s-ar putea pune problema de o veritabilă acțiune directă, după cum vom vedea în lucrare. Nu în ultimul rând, am considerat că cea mai interesantă și practică modalitate de a reliefa acest mecanism juridic este prin prezentarea situațiilor de aplicabilitate a acțiunii directe în contractele civile din noul Cod civil.

Motivele cercetării tematice. Acțiunile directe sunt un mecanism de realizare a creanței care au fost foarte scurt și punctual tratate, doar în câteva lucrări ale unor renumiți autori români. Prin urmare, abordarea subiectului a fost una de mare îndrăzneală, neavând decât câteva repere asupra acestui mecanism în dreptul civil român. Ca atare, am considerat că trebuie să începem cercetare de la natura și fundamentul general al acțiunilor directe care, în prezent, nu sunt stabilite în mod clar. Tocmai de aceea, în lucrarea noastră se regăsește o amplă analiză a acestora. Făcând doar o scurtă trimitere importantă asupra unui subiect tratat pe larg în lucrare și care ne-a ridicat un interes major, arătăm că se delimitează foarte concret acele cazuri în care discutăm de o acțiune contractuală, având ca fundament stipulația pentru altul și acțiunea directă, având ca fundament L.. Astfel, atunci când terța persoană, titular al unei acțiuni este determinată expres într-un contract, vom fi întotdeauna în prezența unei acțiuni contractuale întemeiate pe mecanismul stipulației pentru altul. În sens opus, când dreptul unei terțe persoane, față de un contract, de a

formula o acțiune împotriva uneia din părțile contractante este stabilit de lege (fie că discutăm de Codul civil sau alte legi speciale), vom fi în prezența unei acțiuni directe.

De asemenea, raportându-ne în mod expres la situația contractelor civile tratate în prezenta lucrare, nu putem să nu remarcăm faptul că noțiunea de grup de contracte a stat la baza creării multor acțiuni directe, mergându-se pe ideea că o parte a lanțului contractual poate acționa pe scara ascendentă sau chiar descendentă o altă parte a lanțului contractual. Doctrina franceză a îmbrățișat noțiunea de acțiune directă în garanție sau în răspundere, mergând pe ideea că, de pildă, în situația contractelor de vânzare-cumpărare succesive, obligația de garanție pentru evicțiune sau pentru vicii ascunse este transmisă de la primul vânzător la ultimul cumpărător. Transmiterea obligației de garanție a fost întemeiată pe noțiunea grupurilor de contracte. De asemenea, problematica acțiunilor directe a fost intens dezbătută și în dreptul european.

Un aspect asupra căruia ne-am aplecat foarte mult atenția se referă la fundamentul acțiunilor directe în garanție sau în răspundere și fundamentul acțiunilor directe în plată. Astfel, este important de știut că grupurile de contracte, ca fundament al acțiunii directe, se justifică în situația în care se transmite un accesoriu odată cu bunul, accesoriu care în final conferă dreptul uneia din părțile lanțului contractual să acționeze o altă parte a lanțului. În sens opus, în cazul acțiunilor directe în plată, pentru a da naștere unei astfel de acțiuni, trebuie să existe două contracte diferite, nefiind în prezența unui veritabil grup de contracte prin intermediul căruia să se transmită dreptul la acțiune directă cu titlu de accesoriu.

În ceea ce privește natura juridică a acțiunilor directe, aceasta depinde de factorul declanșator al acțiunii. Dreptul creditorului de a formula acțiunea directă nu se naște din contractul încheiat între debitorul intermediar și subdebitor. În cazul acțiunilor directe al căror fundament este noțiunea de grup de contracte, coroborat cu textul art. 1282, alin. (2) din noul C. civ., ce reglementează transmiterea drepturilor și obligațiilor accesorii odată cu bunul principal, acțiunea directă nu poate fi decât de natură contractuală, întrucât dreptul transmis ca accesoriu derivă din primul contract și ajunge la creditor prin intermediul lanțului contractual, la ultimul contract. În cazul acțiunilor directe în plată, dreptul de a formula acțiunea directă nu se transmite pe cale contractuală, acesta fiind recunoscut de lege. Ca atare, subdebitorului i se va antrena o răspundere contractuală, întrucât este cât se poate de clar că acesta va răspunde ca urmare a obligațiilor asumate din contractul încheiat cu debitorul intermediar. Însă, dreptul de a formula acțiunea directă este extracontractual, situație în care acțiunea în sine dobândește o natură hibridă.

Toate aspectele menționate sunt tratate foarte minuțios în lucrarea noastră. Prin urmare, sperăm că lucrarea se dorește a fi un mijloc de facilitare a promovării unei acțiuni directe derivate din contractele care au fost supuse analizei.

Cu toate acestea, discuțiile cu privire la subiectul tratat nu s-au terminat, ci abia au început. Într-o viitoare ediție vom încerca să aducem completări și actualizări asupra subiectului tratat, cel puțin din perspectiva dreptului comparat. Poate, pe viitor, vom avea și practică judiciară în materie la care să ne raportăm. Pe cale de consecință, sperăm că prezenta lucrare a deschis apetitul teoreticienilor care vor aduce completări menite să sprijine cultura juridică română.

TITLUL I

TEORIA GENERALĂ A ACȚIUNILOR DIRECTE

○ Considerații introductive privind relativitatea efectelor convențiilor și enunțarea excepțiilor de la acest principiu

Principiul relativității efectelor convențiilor este unul din elementele de bază ale dreptului contractelor. Relativitatea efectelor convențiilor este o consecință implicită a principiului forței obligatorii a convențiilor. În conformitate cu prevederile art. 1270 alin. (1), din noul C. civ.: „Contractul valabil încheiat are putere de lege între părțile contractante”. Aceasta înseamnă că o convenție valabil încheiată produce efecte numai față de părțile contractante. Practic, din principiul forței obligatorii a contractului derivă principiul relativității efectelor convențiilor care consacră o regulă foarte importantă, și anume că terții nu vor fi legați obligațional de un contract¹, în care nu au calitatea de parte. Există, totuși, situații în care anumite persoane pot dobândi drepturi sau obligații derivate dintr-un raport contractual în care nu sunt parte. Ca atare, s-au circumscris și excepțiile de la acest principiu, printre care se numără, din punctul nostru de vedere, și acțiunea directă.

În dreptul francez, principiul relativității efectelor convențiilor a dat naștere unor serii de controverse între mai mulți autori; s-a pus, astfel, întrebarea dacă pot convențiile să producă efecte și față de terți? Răspunsul a fost dat în cadrul art. 1199² C. civ. fr., potrivit căruia: „Convențiile nu au efect decât între părțile contractante”. Astfel, în cadrul art. 1199 C. civ. fr. s-a transcris adagiul latin *res inter alios acta aliis neque nocere neque prodesse potest*³. Principiul relativității efectelor convențiilor se aplică în majoritatea statelor de drept, în special în țările care aplică sistemul *common law*⁴.

---

¹ Pentru detalii legate de relativitatea efectelor convențiilor, v. L. Pop, I.-F. Popa, S. I. Vidu, *Curs de drept civil, Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 132-140, pct. 91-93. Pentru relativitatea efectelor convențiilor în legislația altor state, v. art. 1440 C. civ. Quebec.

² Art. 1165-1166 din vechiul C. civ. fr., modificat prin Ordonanța nr. 2016-131 din 10. 02. 2016.

³ „Lucrul convenit de unii nu poate fi nici vătămător nici de folos altora”.

⁴ Ph. Delebecque, Fr.-J. Pansier, *Droit des obligations, Responsabilité civile-Contrat*, 2e édition corrigée, Litec, Paris, 1998, p. 132. Doctrina *common law* acceptă o acțiune directă în daune atunci când s-a cauzat un prejudiciu material persoanei sau bunurilor persoanei, dar nu și atunci când s-a cauzat un prejudiciu exclusiv pecuniar (*pure economic loss*). Mai mult

Mai multe reguli s-au conturat privitor la aplicarea principiului. Prima se referă la relativitatea însăși a contractului; acesta are efect obligatoriu, dar numai între părțile contractante. Dar, contractul este un fapt social care este opozabil terților. Regula impusă conform principiului relativității efectelor convențiilor este aceea potrivit căreia, doar părțile unui contract pot să dobândească drepturi și obligații derivate din acel contract. Însă, există și câteva excepții de la regulă¹. Dintre acestea ne interesează una în mod particular:

Succesorii cu titlu particular. Aceștia sunt persoanele care dobândesc un bun sau drept; situația particularizată în mod deosebit este cea care privește contractele referitoare la bunuri, ce nu au putut fi încheiate de către cedentul bunului (de exemplu, un fond de comerț), cum ar fi cele care privesc furnizorii, clienții sau salariații; și atunci, se pune următoarea întrebare: la momentul cesiunii fondului, cumpărătorul, care este un beneficiar cu titlu special, se supune contractelor încheiate de către vânzător? Soluțiile depind de caracterul accesoriu al acestor contracte. În plus, în cazul unui răspuns afirmativ, se ridică întrebarea dacă accesoriile pot fi transmise simultan cu lucrul. Creanțele pot fi considerate accesorii și transmisibile concomitent cu bunul. Cât privește datoriile, în principiu, acestea sunt netransmisibile, cu anumite excepții.

---

decât atât, unele dintre excepțiile de la principiul relativității efectelor convențiilor în doctrina *common law* se regăsesc în așa numitele *contracts in the benefit of third parties* (contractele în beneficiul terțelor persoane) care intră sub incidența actului normativ ce acordă drepturi terților derivate din contractele în care părțile au stipulat în mod concret astfel de drepturi: *The contracts (Rights of Third Parties) Act 1999*. Așadar, se recunoaște o acțiune unei terțe persoane expres determinate în contract. Cu toate acestea, doctrina și practica judiciară *common law* a recunoscut o acțiune directă subdobânditorilor (nedeterminați) în cazul unui produs defect, atunci când garanția produsului a fost acordată direct de către producător, iar subdobânditorul a cumpărat produsul de la un vânzător cu care producătorul avea contract de distribuție a bunurilor. În *common law*, regula generală prevede că doar părțile pot avea drepturi și obligații derivate dintr-un contract (principiul *privity of contract*). Această regulă este echivalentul principiului relativității efectelor convențiilor din dreptul român. Odată cu adoptarea *The contracts (Rights of Third Parties) Act 1999* au început să se acorde drepturi unor terțe persoane derivate dintr-un contract în care nu au fost parte, atunci când părțile contractului au intenționat să instituie asemenea drepturi. Astfel de situații sunt clasificate ca excepții de la principiul relativității efectelor convențiilor; printre aceste excepții se află și acțiunea directă a subdobânditorului împotriva producătorului unui produs atunci când garanția a fost acordată direct de la acesta din urmă. J. Beatson, A. Burrows, J. Cartwright, *Anson's law of contract*, 29th Edition, Oxford University Press, New York, 2010, p. 613-659, în special p. 643-644.

¹ Ph. Delebecque, Fr.-J. Pansier, *op. cit.*, p. 133-134, pct. 1-5.

Succesorii cu titlu particular intră în categoria terților propriu-zisi¹.

În sens larg, în această categorie intră toate persoanele care nu sunt parte într-un contract. Categoria cuprinde cea mai largă varietate de persoane, întrucât, ca și consecință a relativității efectelor convențiilor, toate persoanele care nu sunt părți ale acesteia, sunt terți și nu dobândesc drepturi sau obligații derivate din convenție.

Mergând mai departe, succesorii cu titlu particular² sunt acele persoane care, odată cu dobândirea unui bun sau unui drept, dobândesc cu titlu accesoriu și obligații contractuale strâns legate de acel bun. În doctrina română s-a apreciat că, în situația acelor persoane cărora li se transmit drepturi în individualitatea lor, efectele contractelor încheiate de autorul lor față de ei trebuie analizate numai în raport cu acele contracte din care s-au născut drepturile și obligațiile în legătură cu bunul sau cu dreptul care le-a fost transmis cu titlu particular³.

Noul C. civ. a stabilit deja o regulă care reglementează această situație în cadrul art. 1282 alin. (1) potrivit căruia: „La moartea unei părți, drepturile și obligațiile contractuale ale acesteia se transmit succesorilor săi universali sau cu titlu universal, dacă din lege, din stipulația părților ori din natura contractului nu rezultă contrariul”, iar potrivit alin. (2): „Drepturile, precum și, în cazurile prevăzute de lege, obligațiile contractuale în strânsă legătură cu un bun se transmit, odată cu acesta, succesorilor cu titlu particular ai părților”. Pe cale de consecință, succesorul cu titlu particular este obligat să respecte drepturile și obligațiile derivate din contractele încheiate de antecesorul său, drepturi și obligații legate direct de bunul sau dreptul care i-a fost transmis⁴.

Cu toate acestea, succesorul cu titlu particular are calitatea de terț propriu-zis față de drepturile și obligațiile persoanelor născute din contractele încheiate de autorul său, ceea ce înseamnă că acele contracte nu produc vreun efect față de el. Totuși, există anumite excepții admise de legiuitor când succesorul cu titlu particular are calitatea de având-cauză și poate beneficia

---

¹ În doctrină s-a arătat că „terțul este definit prin excludere: el nu are calitatea de parte. Dimpotrivă, dacă nu are calitatea de parte, atunci este un terț. Este însă un mod simplist și simplificator de definire a terțului”. I. Deleanu, *Părțile și Terții, Relativitatea și Opozabilitatea efectelor juridice*, Ed. Rosetti, București, 2002, p. 127-128, pct. 29.

² Pentru clasificarea detaliată a terților față de contract, v. L. Pop, I.-F. Popa, S. I. Vidu, *op. cit.*, p. 134-140, pct. 92-94; A. Circa, *Relativitatea efectelor convențiilor*, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 133-161; P. Vasilescu, *Relativitatea Actului Juridic Civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2008, p. 310-375.

³ L. Pop, I.-F. Popa, S. I. Vidu, *op. cit.*, p. 137, pct. 92.

⁴ Pentru detalii referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească succesorul cu titlu particular pentru a dobândi drepturi și obligații legate de bunul sau dreptul transmis de autorul său, v. *ibidem*, p. 137-138.

sau poate fi legat de anumite drepturi și obligații derivate din acele contracte. De pildă, atunci când într-un contract se prevede în mod expres că drepturile și obligațiile personale ale autorului se transmit succesorilor cu titlu particular, sub rezerva anumitor condiții, ori atunci când rezultă implicit din natura bunului transmis că sunt legate de acesta și anumite drepturi sau obligații cu titlu accesoriu.

Ceea ce ne interesează în mod direct este situația în care autorul transmite anumite drepturi succesorului, cu titlu de accesoriu al bunului principal; un asemenea raport poate viza situația transmiterii unui drept de acțiune împotriva unei persoane prin intermediul unui contract încheiat cu un terț față de care contractul încheiat de autorul său cu persoana împotriva căreia se îndreaptă acțiunea este un *res inter alios acta*. Totuși, jurisprudența română nu a admis posibilitatea transmiterii unui asemenea drept, dar conchidem că raportat la textul art. 1282 din noul C. civ. nu se mai poate contesta transferarea unui drept pe cale accesorie.

Excepții. În general, în doctrina juridică se acceptă ca excepții de la principiul relativității efectelor convențiilor, mecanisme juridice precum reprezentarea, contractele colective, stipulația pentru altul, acțiunile directe. Acțiunea directă nu a fost apreciată în doctrină în mod unitar ca o veritabilă excepție de la acest principiu, dar, în opinia noastră, așa cum vom constata, ea trebuie introdusă în cadrul excepțiilor propriu-zise de la principiul relativității efectelor convențiilor, după cum vom arăta în cuprinsul prezentei lucrări.